

Reassembling the Ghetto

Ghettoen – et litterært fænomen

Jon Helt Haarder

Reassembling the Ghetto 2021-2024

IRFD Project Description

Reassembling the Ghetto

Jon Helt Haarder

To projekter

- Du Danske ghetto. Betonblokkenes litteraturhistorie
- Ghettskaber. Sted og identitet i kulturelle repræsentationer af danske modernistiske boligområder 2000-2024

Baggrund: øget ulighed, tiltagende geografisk segregering + ændret opfattelse af litteratur

Denmark deserves a chapter in the long and complicated history of the ghetto. With this project, we intend to write it claiming that it can and should be done by writing an analysis of its portrayal in literature and other media. Countering the destructive force of increasing social segregation is a matter of urgency and looking at Danish ghettos through cultural representations can do just that.

Our research questions are:

RQ1: How has Danish literature, television, film and music since 1960 portrayed the areas now designated as 'ghettos'?

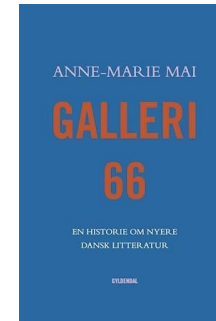
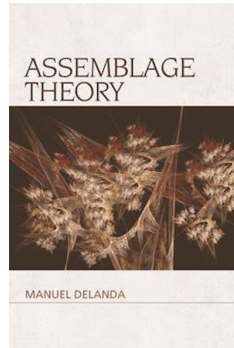
RQ2: How can analysis of these texts (etc.) help us understand the relation between spatial segregation and production of place-specific subjectivities?

RQ3: How can research into ghetto representations contribute to the debates about ghettos in Denmark – and elsewhere?

To akser, to essays

Synkront: Du danske ghetto

1. Q: Hvad *er* en ghetto?
A: En assemblage (aktørnetværk) som litteratur deltager i snarere end (kun) repræsenterer
2. Sonderinger i relationerne mellem klasse, sted, køn og etnicitet og velfærdsstat i samtidens litteratur fra blokken

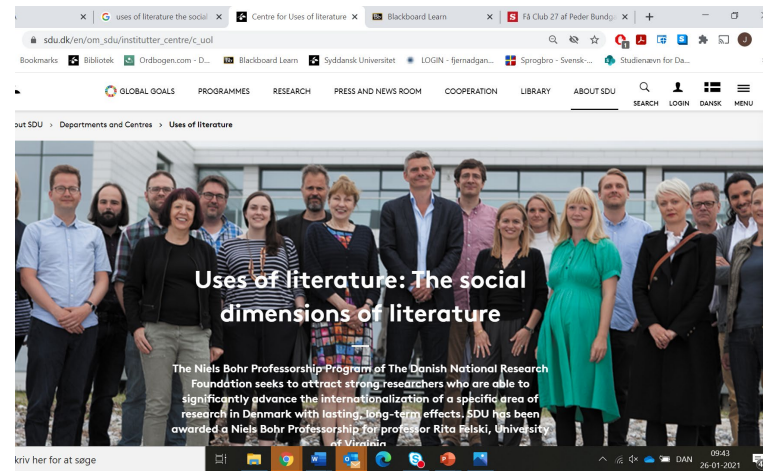
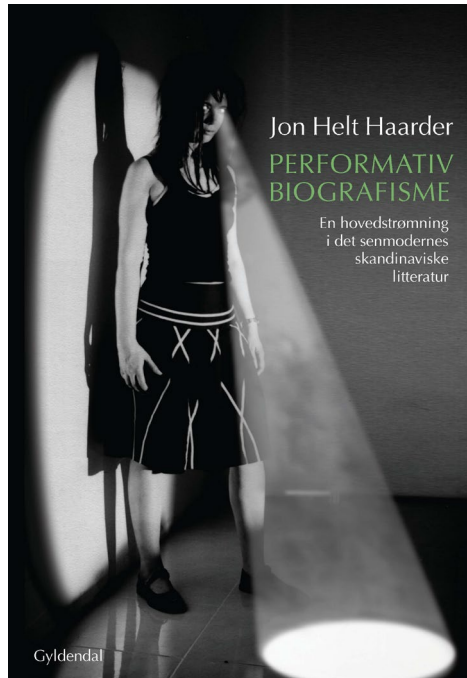

Diakront: Betonblokkenes litteraturhistorie

En fortælling om betonblokkene i dansk litteratur fra de dukker op i mellemkrigstiden til i dag.

Sted-orienteret litteraturhistorie nært forbundet med velfærdsstatens udvikling og med inddragelse af musik, film mm

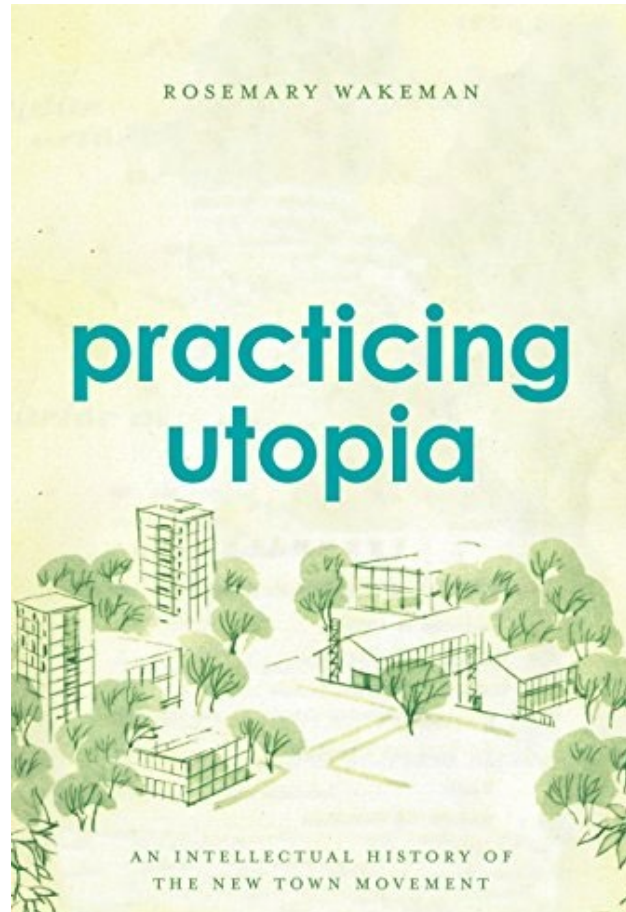

Well, how did I get here?

Hvorfor lige litteratur?

Fordi betonforstaden er et litterært
fænomen – på mindst tre måder
(med andre ord: *Selvfølgelig* skal historien
fortælles af en litterat)

1. Betonforstaden som utopisk praksis

“Urban paradise was linked to reconstruction and renewal, to nation building and industrialization, to the welfare state and the invention of a happy citizenry. Capital investment in colossal city-building and infrastructure projects was a leap into a new and better future” (Wakeman, 298).

“Therefore, these estates cannot be reduced to the mere background onto which the prevailing rationalities of the welfare society were reflected but must be understood and studied as channels through which these rationalities were actively shaped and negotiated. “

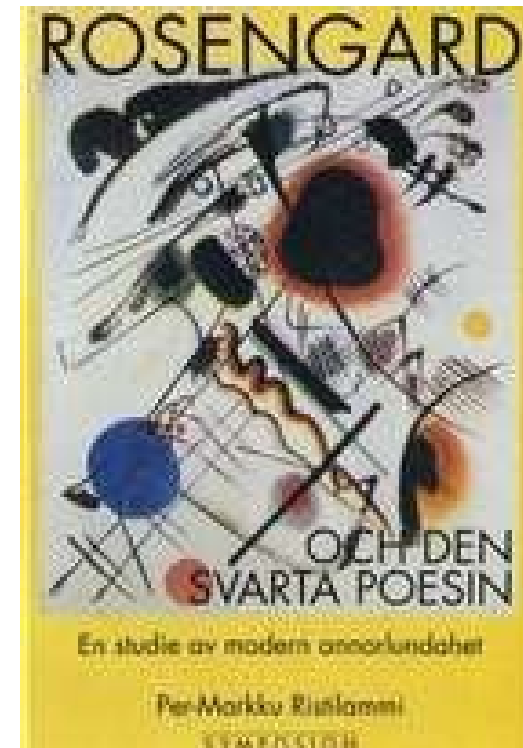
(Mikkel Høghøj: *Between Utopia Dystopia. A socio-cultural history of modernist mass housing in Denmark, c. 1945-1985*, 127)

2. Diskursen omkring betonforstaden er ”svart poesi”

I Danmark:

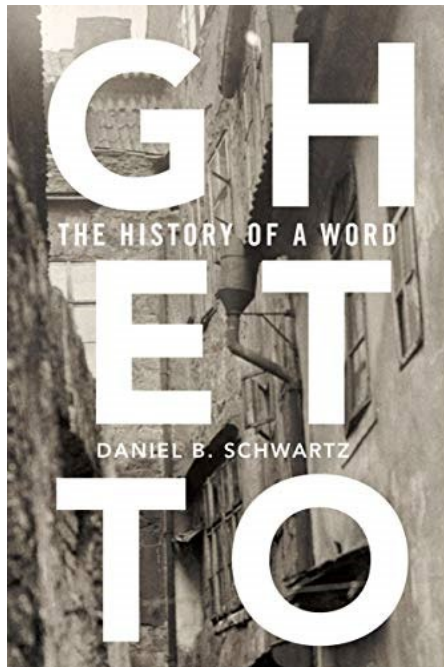
1. Moderne anderledeshed til ca. 1970
2. Social anderledeshed fra ca. 1970
3. Etnisk anderledeshed fra ca. 1990
4. Postmigrantisk anderledeshed?

Ghettobegrebet dukker op undervejs – ikke mindst i Danmark (og den diskurs er også blevet kortlagt)

3. Betonforstaden har en litteraturhistorie

Ghettobegrebet åbner en dansk og international litteraturhistorie

”Vi blev helt gode Venner, og omend han havde svært ved at glemme, han ikke var indespærret i en Ghetto, men som Menneske var min Ligemand, fik vi os mangen ret fortrolig Passiar.”

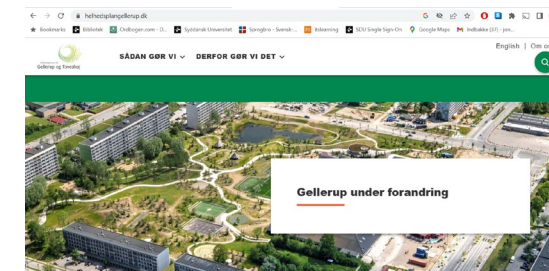
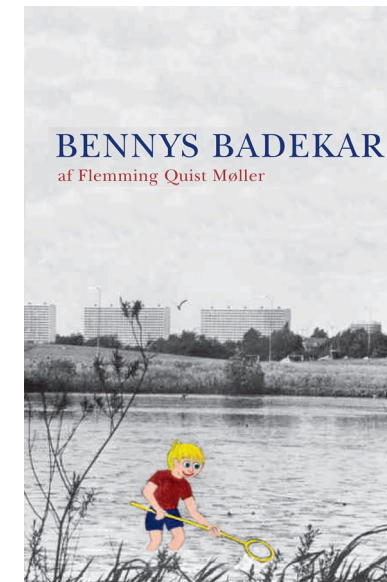
Meir Aron Goldschmidt: ”Ghetto” i *Fortællinger og Skildringer bd 2*

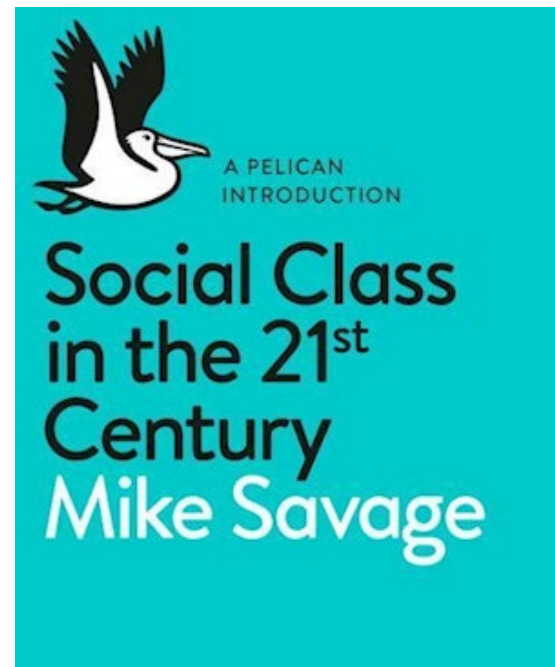
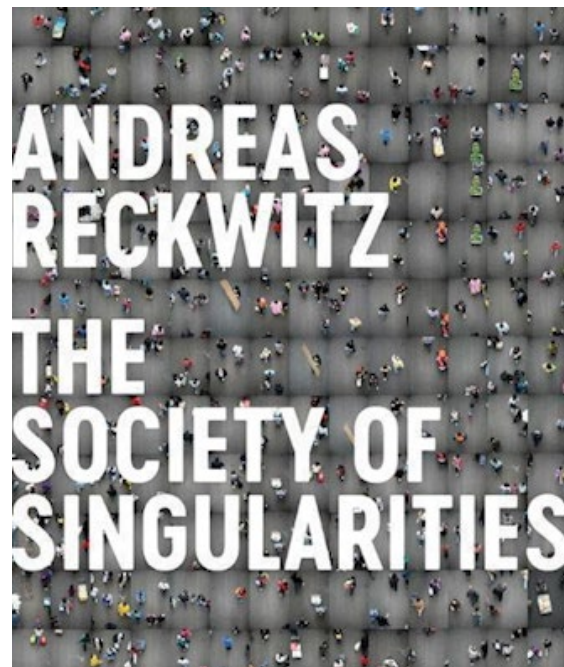
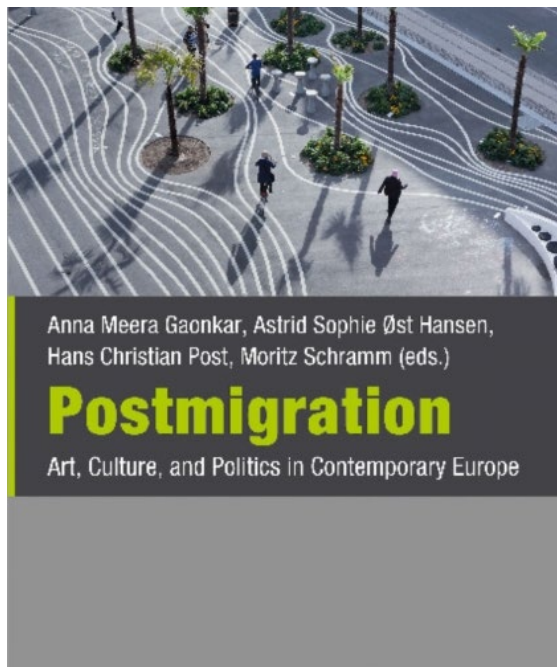
Og der er den afroamerikanske ghetto – rap . . .

Betonblokkenes danske litteraturhistorie

- *Den hvide betonforstad før 1970:*
Undersøgelser af den universelle velfærdsstat som ide og efterhånden praksis
Stemning: Nøgtern optimisme
- *Den grå betonforstad fra 1970:* Monosocial
"Betonslum" i fx Bent Hallers *Katamaranen*, 1976
Stemning: Depression
- *Den brogede betonforstad fra ca. 1990:*
Mange nye forfattere skriver
"autotopografier" fra den nu flerkulturelle betonforstad
Stemning: Vrede
- *En fjerde fase?* Omdannelser, deterritorialisering af ghettoen hos Ansari

Hvad handler
historien om?

Ulighed og geografisk segregering
forsvandt ikke og er nu tiltagende

Tese: Fokus på racisme risikerer at spejle
paralleldiskursens etnificering af
problemstillingen – og undervurdere
ulighed+ segregering

Ghettostjerner: Det ender galt

SÆSON 1 EPISODE 4 | 30M

"Vi er vant til at være bagud på point. Det har været en del af dagligdagen siden vi var små. [. . .] Når du kommer fra socialt belastede områder, så skal du bevise mere. Det er ikke kun i musikbranchen, det er på arbejdsmarkedet. Det er over det hele. Om man er sort eller hvad, det er lige meget. Så længe du er fra de områder. Underklassen. Ja, lige præcis, underklassen." (05.15ff)

05:28

29:45

Intersektionalitet: Klasse handler rigtig meget om køn – og etnicitet

Imploderet maskulinitet

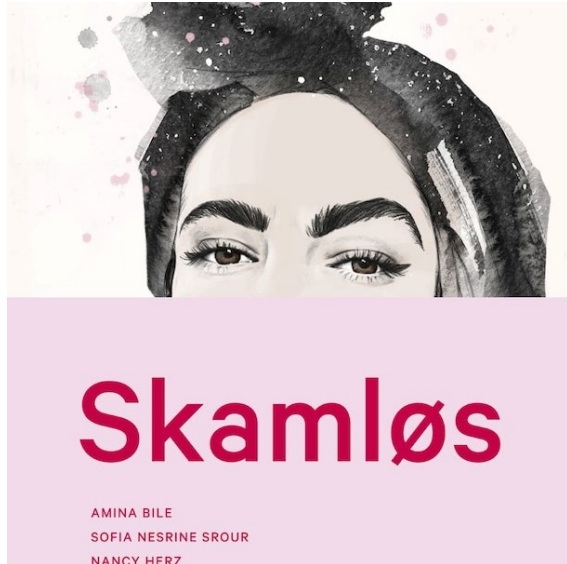
”Han kommer gående humpende fra højre side og standser midt i billedrammen. Slæbende på en halvfylt indkøbspose med trin så trætte at han snart må være ved at give op. Han hiver efter vejret og trykker hovedet ind mod resten af den blævrende dobbelthage der er tildækket af tjavsede og eksemramte skægstubbe i både sorte og grå farver” (*Planen*)

Eksplisiv maskulinitet

FEM BØRN PÅ RÆKKE OG EN FAR MED EN KØLLE
FLERGRÆDERI OG EN PØL AF PIS
VI STIKKER SKIFTEVIS EN HÅND FREM
FOR FORUDSIGELIGHEDENS SKYLD
DEN DER LYD NÅR SLAGENE RAMMER
SØSTER DER HOPPER SÅ HURTIGT
FRA DEN ENE FOD TIL DEN ANDEN
(YH: ”BARNDOM”)

Shooter Gang: ”Sinaloa Stil”:

https://www.youtube.com/watch?v=zFjdOuwb6Tw&ab_channel=ShooterGang

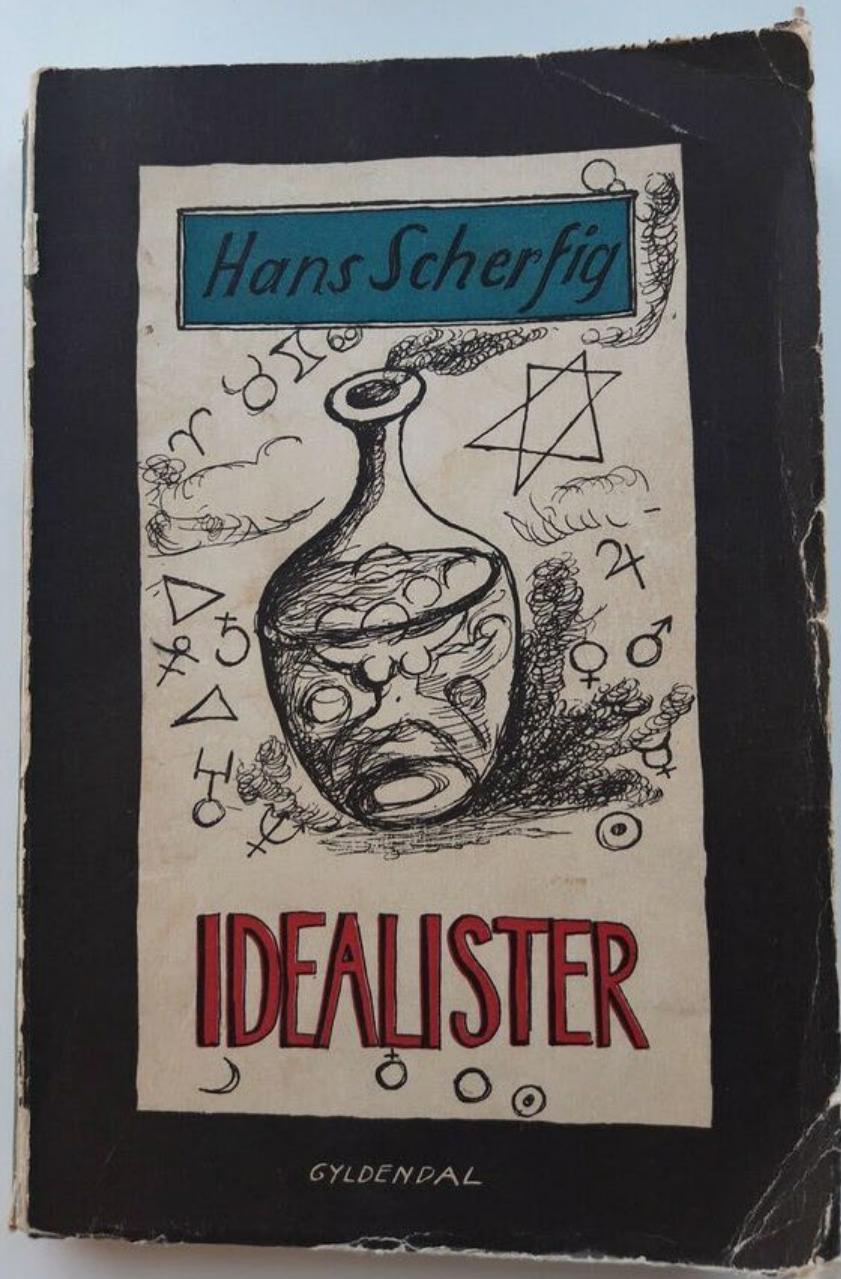

Luder og Madonna

Respektabel og ikke respektabel femininitet i den lyserøde beton

Uddybning af historien

Hvis vi når det

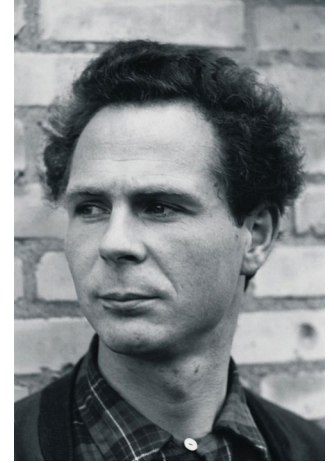
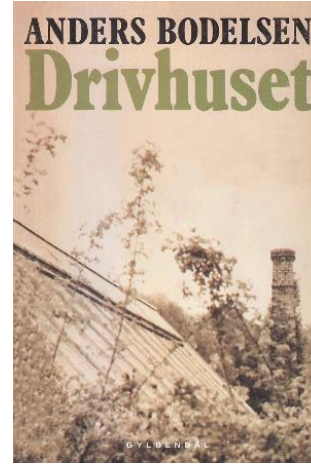
Prolog. De første blokke . . .

I Udkanten af København har man bygget en lille ny By. Lange fritliggende Hus-Blokke med rummelige Altaner og flade Tage.

Der er grønne Plæner og Træer og Legepladser og Sandkasser mellem Hus-Blokkene. Det er en Parkbebyggelse uden lukkede Gaarde og Bagsider. Moderne Lejligheder med brede Vinduer og Sol og Lys. Nedstyrtningskakker og Badeværelser og snilde elektriske Vaske-Indretninger i Kælderen.

Hans Scherfig: *Idealister*, 1945

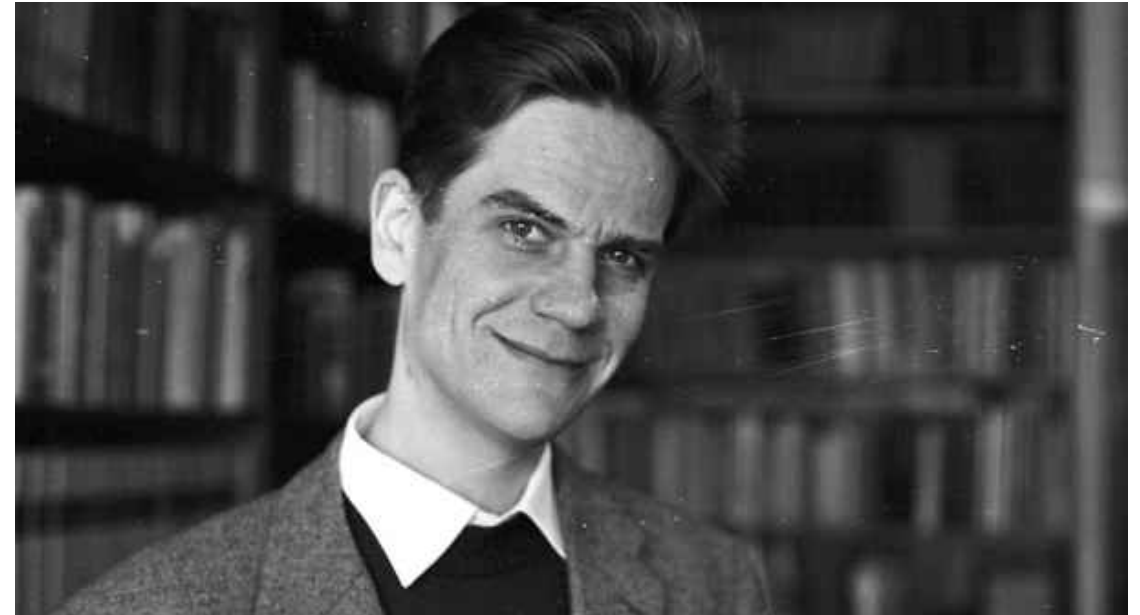
Den hvide beton 1945-1970

Fra “velfærdsmodernisme” til “velfærdsrealisme”
(Lasse H Kjældgaard)

En gruppe stærkt kanoniserede forfattere
forsvarer (skabelsen af) velfærdsstaten,
undertiden dukker blokke op som indbegrebet af
det nye

Villy Sørensen, Peter Seeberg, Anders Bodelsen

Den grå beton 1970-1990

Peter kørte op mod huset, som han kunne se rage op mod den blå sommerhimmel. Det var et mægtigt stort hus der lignende de andre huse.

Forbandede betonlort, sagde hans far

Og mellem de høje huse var der mindre huse der også var ens.

Alt er så kedeligt, sagde Peter for sig selv

Han blev altid mærkelig indeni når han kørte hen til det høje hus. Han vidste ikke hvorfor han blev så mærkelig til mode. Det var som om han var ked af et eller andet. Men han fortalte aldrig til nogen når han var ked af noget, for han ville gerne være en stor modig dreng.

Sommetider, når han sad på sit værelse, kunne han få lyst til at gå ned på pladsen og lege med de andre.

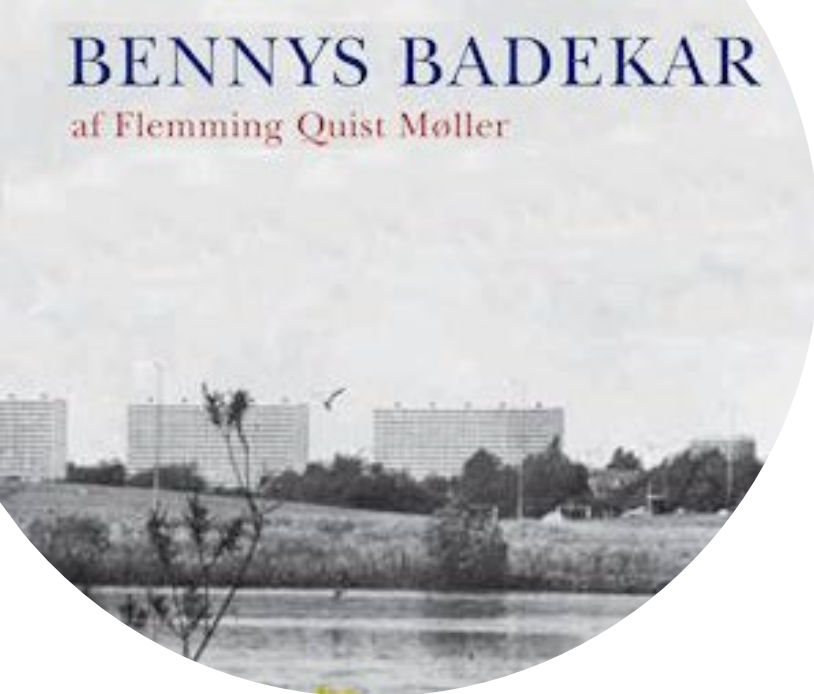
Men de legede aldrig dernede, ikke sådan rigtigt. De små, pattebørnene, legede, men dem kunne han ikke lege med. De var for små, og hvad ville de store drenge sige, hvis de så ham lege med pattebørnene.

(Bent Haller: *Katamaranen*, 1976, s. 13-14.)

BENNYS BADEKAR

af Flemming Quist Møller

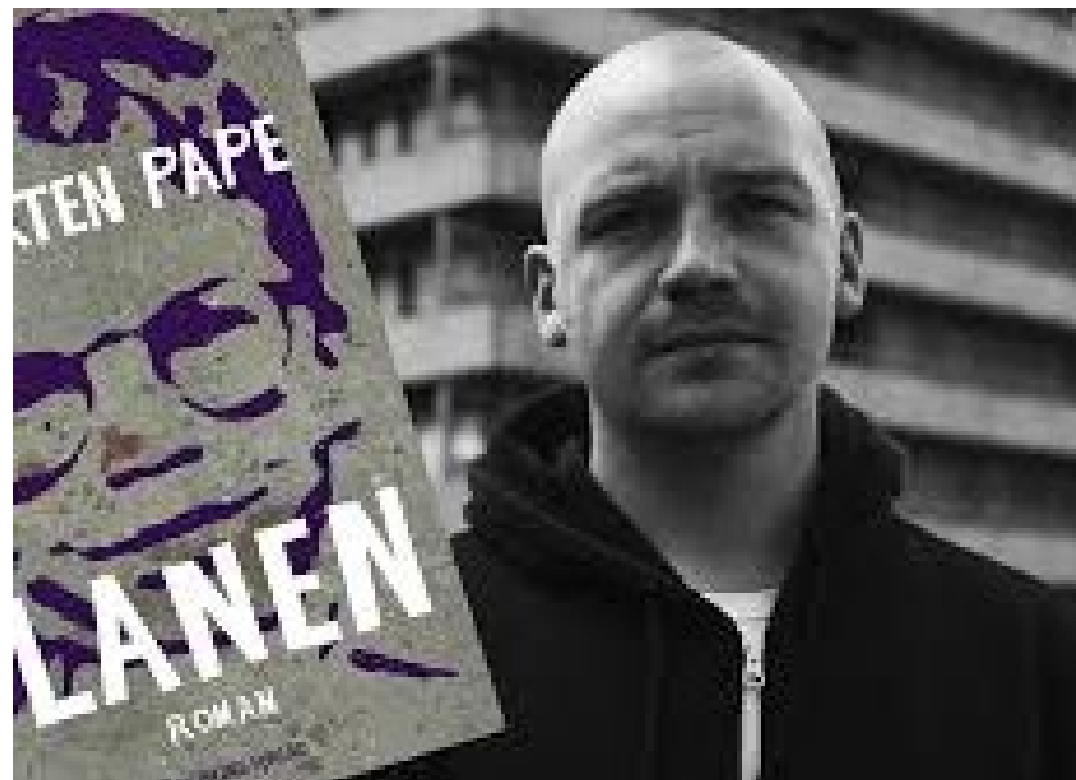
Den grå beton i populærkulturen

“Asfaltballet er godt i gang
Nu synger den iskolde vind
I planetbyerne sidder gidslerne
For andres tanke-spind
Spekulanterne bor der ikke selv
De lar andre om at kede sig ihjel”

Jomfru Ane Band: “Asfaltballet”

Den brogede beton 1990-?

- “For mange år siden blev hovedstadens lort og affald opmagasineret på disse kanter. Lorteøen Amager var dér hvor man kunne gemme det grimme væk. I dag er lossepladssymbolikken ikke til at overse. Nu er dette stedet du ikke ønsker dine børn i nærheden af, en uoverskuelighedens arena hvor proletariatets afkom farer rundt i en hektisk krigsdans iført deres hudfarve som uniform. Blege kartofler som jeg er i undertal.”
- (*Planen*, 11)

Karina Pedersen
Til: _____
Helt vde i

